

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1914.

Första kammaren.

Nr 5.

Måndagen den 25 maj.

Kammaren sammanträdde kl. 11 fm.

Herr statsrådet friherre *Beck-Friis* avlämnade Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 66, angående ändring av § 7 i avlöningsreglementet för tjänstemän vid telegrafverket;

nr 67, angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att besluta i fråga om vissa postavgifter;

nr 68, angående höjning av pensionsunderlaget för provinsialläkare;

nr 69, angående rätt till pension för lasarettsläkaren A. W. Karström;

nr 70, angående understöd åt ångbåtsbefälhavaren O. A. Svenssons änka och minderåriga barn samt åt smedsförmannen O. F. Wikströms änka;

nr 71, angående avstående av lägenheten Ljungebo till staden Västervik;

nr 72, med förslag till lag om ändrad lydelse av 2, 5, 25, 48, 77, 99, 101, 120—124, 126—128, 134, 139, 144 och 164 §§ i lagen om försäkringsrörelse den 24 juli 1903 och till lag innefattande tillägg till lagen om försäkringsrörelse den 24 juli 1903;

nr 73, angående disponerande av anslag till uppförande av vissa ny- och tillbyggnader vid kustsanatoriet vid Apelviken för skrofulösa barn; samt

nr 74, med förslag till lag angående vissa åtgärder mot utbredning av lungdot.

Justerades protokollet för den 18 i denna månad.

Företogs val av tio suppleanter i konstitutionsutskottet. Därvid avlämnades 142 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 82 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp

av 46 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 14 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal suppleanter var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom
nr 1 herr von Bahr,
» 2 greve Hamilton, Alexander,
» 3 herr Beckman,
» 4 » Hallberg,
» 5 » Bergqvist,
» 6 » Meurling,

vilka sex namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom
nr 1 herr Skarstedt,
» 2 » Ljunggren, August,
» 3 » Gullberg,

vilka tre namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes
herr Magnusson, Gerhard,
vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till suppleanter i utskottet valda i följande ordning:

herr von Bahr	från »nationella partiet»,
» Skarstedt	» »liberala samlingspartiet»,
greve Hamilton, Alexander,	» »nationella partiet»,
herr Beckman	» » » » ,
» Ljunggren, August,	» »liberala samlingspartiet»,
» Hallberg	» »nationella partiet»,
» Bergqvist	» » » » ,
» Gullberg	» »liberala samlingspartiet»,
» Magnusson, Gerhard,	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Meurling	» »nationella partiet».

Företogs val av tolv suppleanter i statsutskottet. Därvid avlämnades 143 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning

ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 83 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 48 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 12 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal suppleanter var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Ekelund,
- » 2 » Nilsson, Johan,
- » 3 » Svensson, Ivan,
- » 4 greve Posse,
- » 5 » Hamilton, Carl,
- » 6 herr Widell,
- » 7 » Rooth,

vilka sju namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Berglund, Fredrik,
- » 2 » Bruce,
- » 3 » Lindh,
- » 4 » Almer,

vilka fyra namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För socialdemokratiska gruppen uppfördes
herr Asplund,

vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till suppleanter i utskottet valda i följande ordning:

herr Ekelund	från »nationella partiet»,
» Berglund, Fredrik,	» »liberala samlingspartiet»,
» Nilsson, Johan,	» »nationella partiet»,
» Svensson, Ivan,	» » » » ,
» Bruce	» »liberala samlingspartiet»,
greve Posse	» »nationella partiet»,
» Hamilton, Carl,	» » » » ,
herr Lindh	» »liberala samlingspartiet»,
» Widell	» »nationella partiet»,
» Asplund	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Almer	» »liberala samlingspartiet»,
» Rooth	» »nationella partiet»,

sedan ordningen mellan herrar Asplund och Almer blivit genom lottning bestämd.

Företogs val av tio suppleanter i bevillningsutskottet. Därvid avlämnades 143 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 83 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 46 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 14 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal suppleanter var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Östberg, Johan,
- » 2 » Danström,
- » 3 » Knaust,
- » 4 » Forssman,
- » 5 » Magnusson, Carl Th.,
- » 6 » Bondeson,

vilka sex namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Ljunggren, Elof,
- » 2 » Nilson, Karl August,
- » 3 » Roman,

vilka tre namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes

herr Berglund, Jan Erik,

vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till suppleanter i utskottet valda i följande ordning:

herr Östberg, Johan,	från »nationella partiet»,
» Ljunggren, Elof,	» »liberala samlingspartiet»,
» Danström,	» »nationella partiet»,
» Knaust,	» » » » ,
» Nilson, Karl August,	» »liberala samlingspartiet»,
» Forssman,	» »nationella partiet»,
» Magnusson Carl Th.,	» » » »

herr Roman, från »liberala samlingspartiet»,
 » Berglund, Jan Erik, » »socialdemokratiska gruppen»,
 » Bondeson, » »nationella partiet».

Företogs val av åtta suppleanter i bankoutskottet. Därvid avlämnades 140 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i två särskilda grupper så, att en grupp bildades av 82 valsedlar med överskrift »nationella partiet» och en andra grupp av 58 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal suppleanter var nödigt, för vardera gruppen ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

nr 1 herr Roos,
 » 2 » Boberg,
 » 3 » Köhlin,
 » 4 » Kjellgren,
 » 5 » Jönsson,

vilka fem namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar utom en.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

nr 1 herr Ingmansson,
 » 2 » Gelotte,
 » 3 » Montgomery.

vilka tre namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de båda valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till suppleanter i utskottet valda i följande ordning:

herr Roos	från »nationella partiet»,
» Ingmansson	» »liberala samlingspartiet»,
» Boberg	» »nationella partiet»,
» Gelotte	» »liberala samlingspartiet»,
» Köhlin	» »nationella partiet»,
» Kjellgren	» » » » ,
» Montgomery	» »liberala samlingspartiet»,
» Jönsson	» »nationella partiet».

Företogs val av tio suppleanter i lagutskottet. Därvid avlämnades 142 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i två särskilda grupper så, att en grupp bilda-

des av 83 valsedlar med överskrift »nationella partiet» och en andra grupp av 59 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet».

Härefter bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal suppleanter var nödigt, för vardera gruppen ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här nedan sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Larsson, Knut,
- » 2 greve Spens,
- » 3 herr Malmborg,
- » 4 » Dahl,
- » 5 » Olsson, Valerius,
- » 6 » Fagerlin,

vilka sex namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Olsson, Lars,
- » 2 » Hult,
- » 3 » Lindley,
- » 4 » Eliasson,

vilka fyra namn i denna följd förekommo å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de båda valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till suppleanter i utskottet valda i följande ordning:

herr Larsson, Knut,	från »nationella partiet»,
» Olsson, Lars,	» »liberala samlingspartiet»,
greve Spens	» »nationella partiet»,
herr Hult	» »liberala samlingspartiet»,
» Malmborg	» »nationella partiet»,
» Dahl	» » » » ,
» Lindley	» »liberala samlingspartiet»,
» Olsson, Valerius,	» »nationella partiet»,
» Eliasson	» »liberala samlingspartiet»,
» Fagerlin	» »nationella partiet».

Företogs val av åtta suppleanter i jordbruksutskottet. Därvid avlämnades 141 valsedlar, som godkändes och efter parti-beteckning ordnades i två särskilda grupper så, att en grupp bildades av 82 valsedlar med överskrift »nationella partiet» och en andra grupp av 59 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal suppleanter var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

- nr 1 greve Wachtmeister, Axel,
- » 2 herr Barthelson,
- » 3 friherre Gyllenstierna,
- » 4 » Silfverschiöld,
- » 5 » Hermelin,

vilka fem namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Ingeström,
- » 2 » Jonsson, Erik,
- » 3 » Rosén,

vilka tre namn i denna följd förekommo å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de båda valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till suppleanter i utskottet valda i följande ordning:

greve Wachtmeister, Axel	från »nationella partiet»,
herr Ingeström	» »liberala samlingspartiet»,
» Barthelson	» »nationella partiet»,
» Jonsson, Erik,	» »liberala samlingspartiet»,
friherre Gyllenstierna	» »nationella partiet»,
» Silfverschiöld	» » » » ,
herr Rosén	» »liberala samlingspartiet»
friherre Hermelin	» »nationella partiet»,

Företogs val av tolv ledamöter i riksdagens särskilda utskott för behandling av frågor angående försvarsväsendet. Därvid avlämnades 143 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 84 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 47 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av tolv valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal ledamöter var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För nationella partiet uppfördes såsom

- nr 1 herr Trygger,
- » 2 » Swartz,
- » 3 greve Hamilton, Hugo,
- » 4 friherre Gripenstedt,
- » 5 herr Ericson, Hans,
- » 6 » Wrangel,
- » 7 greve Hamilton, Carl,

vilka sju namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Bergström,
- » 2 » Petersson, P. Alfred,
- » 3 » Kvarnzelius,
- » 4 » Hellberg

vilka fyra namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes
herr Lindblad, A. C.,

vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till ledamöter i utskottet valda i följande ordning:

herr Trygger	från »nationella partiet»,
» Bergström	» »liberala samlingspartiet»,
» Swartz	» »nationella partiet»,
greve Hamilton, Hugo,	» » » » ,
herr Petersson, P. Alfred,	» »liberala samlingspartiet»,
friherre Gripenstedt	» »nationella partiet»,
herr Ericson, Hans,	» » » » ,
» Kvarnzelius	» »liberala samlingspartiet»,
» Wrangel	» »nationella partiet»,
greve Hamilton, Carl,	» » » » ,
herr Lindblad, A. C.,	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Hellberg	» »liberala samlingspartiet».

sedan ordningen mellan greve Hamilton, Carl, och herr Lindblad, A. C., blivit genom lottning bestämd.

Angåvos och bordlades följande motioner:

nr 7, av herr *Ekman, Karl Johan*, angående en tilläggsbestämelse i lagen om reglering av prästerskapets avlöning;

nr 8, av herr *Lindley*, om ändring av 82 § sjölagen; och
nr 9, av herrar *Bondeson* och *Paulson*, om inlösen av Höga-
näs—Mölle järnväg.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet följande vid sammanträdet början avlämnade nådiga propositioner:

nr 66, angående ändring av § 7 i avlöningsreglementet för tjänstemän vid telegrafverket;

nr 70, angående understöd åt ångbåtsbefälhavaren O. A. Svenssons änka och minderåriga barn samt åt smedsförmannen O. F. Wikströms änka; samt

nr 73, angående disponerande av anslag till uppförande av vissa ny- och tillbyggnader vid kustsanatoriet vid Apelviken för skrofulösa barn.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts under dagen avlämnade nådiga proposition nr 67, angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att besluta i fråga om vissa postavgifter.

Föredrogos och hänvisades till lagutskottets nedannämnda denna dag avlämnade nådiga propositioner:

nr 72, med förslag till lag om ändrad lydelse av 2, 5, 25, 48, 77, 99, 101, 120—124, 126—128, 134, 139, 144 och 164 §§ i lagen om försäkringsrörelse den 24 juli 1903 och till lag innefattande tillägg till lagen om försäkringsrörelse den 24 juli 1903; samt

nr 74, med förslag till lag angående vissa åtgärder mot utbredning av lungdot.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts under sammanträdet avlämnade nådiga proposition nr 71, angående avstående av lägenheten Ljungebo till staden Västermik.

Vid föredragning av följande denna dag bordlagda nådiga propositioner:

nr 68, angående höjning av pensionsunderlaget för provinssiällakare; och

nr 69, angående rätt till pension för lasaretsläkaren A. W. Karström,

blevo dessa propositioner på begäran bordlagda.

Föredrogs och hänvisades till lagutskottet justitieombudsmannens vid andra lagtima riksmötet år 1914 avgiva ämbetsberättelse.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet riksdagens sistlidna år församlade revisorers berättelse om verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1912.

Herr talmannen tillkännagav, att de ledamöter, som fått i uppdrag att jämte honom tillsätta kammarens kansli och vaktbetjäning, ansett nödigt, att nu anställdes i kansliet tre förste notarier, tretton notarier med skyldighet att vara underkastade den förändring i tjänstgöring, som kunde föranledas däraf, att sekreteraren ägde till sitt biträde vid förändret och uppsättandet av kammarens protokoll använda en av notarierna, vidare en förste kanslist, en registrator och sex kanslister samt såsom betjäning en förste vaktmästare och fjorton vaktmästare med skyldighet för betjäningen att, i den mån så erfordrades och ske kunde, tjänstgöra även på annat håll inom riksdagen, och hemställde herr talmannen, huruvida kammaren godkände, att nämnda personal nu anställdes hos kammaren.

Härtill svarades ja.

Därefter tillkännagavs, att i kammarens kansli antagits såsom *förste notarier*: kanslirådet C. F. Vougt, revisorn i statskontoret G. Åman-Nilsson och kamreraren i statskontoret A. Vide; *notarier*: amanuensen i lantförsvarsdepartementet friherre O. T. Hermelin, protokollssekreteraren C. A. T. Bergendahl, sekreteraren hos arméförvaltningen A. Göransson, kanslisekreteraren O. L. Rooth, revisorn i kammarrätten K. Norén, byrådirektören i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen G. C. A. Lindencrona, amanuensen i generalpoststyrelsen P. G. Widegren, amanuensen i statskontoret A. W. Fredén, e. o. hovrättsnotarien F. Thorvall, juris doktor och fil. licentiaten C. G. Melander, assistenten vid telegrafverket E. O. Schalin, juris studeranden A. Lundman samt e. o. hovrättsnotarien G. H. Berggren; *förste kanslist*: revisorn i domänstyrelsen H. J. Modigh; *registrator*: f. d. fortifikationskassören H. F. W. Geete; *kanslister*: revisorn i postsparbanken B. S. Henning, t. f. kanslisekreteraren I. Myrberg, notarien i telegrafstyrelsen F. W. Funch, protokollsekreteraren J. R. Fast, amanuensen i riksarkivet E. M. Wærn samt juris studeranden H. Eriksson; *förste vaktmästare*: W. Willberg; *vaktmästare*: J. E. Sjöberg, K. J. G. Carlsson, K. L. Zöll, Carl O. Eriksson, G. R. Larsson, Chr. Jensen, C. G. Malmström, W. H. Wickstrand, G. Tillman, J. E. Lundvall, G. Henrik Eriksson, N. I. Karlkvist, M. Jonas Eriksson och A. S. Ekberg.

Anmäldes och bordlades kanslideputerades memorial nr 1, angående antagande av tjänstemän i riksdagens kansli.

Justerades sju protokollsutdrag för sammanträdet den 23 i denna månad ävensom tretton protokollsutdrag för denna dag.

Herr talmannen hemställde, att på föredragningslistan till morgondagens sammanträde de under dagen avgivna motionerna måtte uppföras näst efter valet till suppleanter i det särskilda utskottet.

Denna hemställan bifölls.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 12, 57 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.
